

Europese eiwitbron Proti

Reportage

[Jacqueline Wijbenga]

Biowanze startte begin dit jaar met de productie van ethanol. „Het afgelopen half jaar hebben we de fabriek in de vingers gekregen. Nu komt het nog aan op opschalen”, aldus Bernhard Dahmen. De juiste fabrieksinstellingen hebben naast ethanol eind juli ook geresulteerd in de eerste scheeps-lading Protiwanze, een tarwegistconcentraat volgens exacte specificaties.

Bernhard Dahmen: Op het bedrijfsterrein wordt nog hard gewerkt om de laatste puntjes op de i te zetten. De ethanolfabriek Biowanze, gevestigd in het Belgische Wanze, is de

„Wij zien Protiwanze niet als bijproduct.”

eerste die uitsluitend tarwe als grondstof gebruikt. Biowanze is eigendom van Crop Energies, die ook ethanolfabrieken heeft in Duitsland en Frankrijk. „Hier bij Biowanze hebben we gekozen voor een nieuwe benadering bij de ontwikkeling. De fabriek is erop gericht zoveel mogelijk energie- en CO₂-neutraal te zijn”, licht Sylvie Decaigny, supply chain manager, toe.

Voor de eigen energievoorziening beschikt de fabriek over een biomassacentrale. Alle biomassa die in het productieproces vrij komt, wordt omgezet in energie. Op jaarbasis verwerkt Biowanze 800.000 ton tarwe, voornamelijk uit België (80 procent). Het overige deel komt uit Duitsland en Nederland. „Onze locatie aan de Maas leent zich voor aanvoer van grotere afstand, maar vooralsnog hebben we voldoende aanvoer uit de nabije regio”, vertelt Bernhard Dahmen, hoofd grondstofinkoop en diervoeder-koop.

Naast tarwe is bietensiroop een onmisbaar ingrediënt. Daarvan is 100.000 ton nodig, wat ongeveer gelijkstaat aan 400.000 ton bieten per jaar. De bietensiroop wordt van de nabijgelegen bietenfabriek van de Tiense suikerraffinaderij via een pijpleiding, met een lengte van zo'n 30 kilometer, aangevoerd.

Productie

De tarwe en siroop zijn samen goed voor een jaarproductie van 300.000 ton ethanol, 55.000 ton gluten en 100.000 ton (op basis van droge stof) tarwegistconcentraat ofwel Protiwanze. De gluten worden momenteel vooral afgezet naar de visvoeder- en petfoodproductie via handelsorganisatie Beneo. „Maar de productie voldoet aan de eisen die worden gesteld aan ingrediënten voor humane voeding. We sluiten niet uit dat dit product binnenkort ook daar wordt afgezet”, aldus Dahmen.

Het graan wordt bij binnenkomst gescheiden in bloem en zemelen. De zemelen verdwijnen in de biomassaketel, de bloem wordt verder verwerkt. „Deze productiewijze is voor de bouw van de fabriek al gekozen vanwege het streven naar een zo neutraal mogelijk productieproces. Dat heeft echter wel consequenties voor de verdere verwerking. Zo is drogen van het resterende concentraat geen optie meer omdat de zemelen er al uit zijn”, vertelt Dahmen. Hij is daarom op zoek gegaan naar afzetmogelijkheden voor het vloeibaar tarwegistconcentraat, Protiwanze. Biowanze werkt voor de afzet van dit product samen met de Nederlandse bedrijven Hedimix en Beuker Vochtrijke Diervoeders. Zij zien veel potentie in

Protiwanze nu leverbaar

Ethanolfabriek Biowanze uit de startblokken

Graan wordt per as en over water aangevoerd.
Na maling wordt het via een leidingenstelsel de
fabriek in getransporteerd.

Protiwanze, met name in de rundveehouderij, maar ook op varkensbedrijven rekt deze eiwitbron goed in. „In tegenstelling tot andere gistconcentraten, is de kwaliteit van Protiwanze heel constant doordat uitsluitend tarwe wordt gebruikt en geen andere graansoorten. Bijkomend voordeel is dat het een lokaal geproduceerde eiwitbron is“, aldus Erik Rensink van Hedimix.

Markt

Volgens Beuker en Hedimix is de markt voor Protiwanze in Nederland, België en Duitsland groot genoeg om het totale jaarlijkse volume (240.000 ton) van Biowanze af te zetten in de varkens- en rundveehouderij. „Een groot deel van dit product verwachten we af te zetten in de rundveehouderij, met name op de grotere bedrijven die gebruikmaken van TMR“, vertelt Rensink. Een rundveehouderijbedrijf met 125 koeien kan ongeveer 200 ton Protiwanze per jaar gebruiken. „In theorie heb je aan zo'n 750 bedrijven voldoende.“ Het voeren van een dergelijk product vraagt wel een investering van de veehouder. „Een opslagtank is een eerste vereiste.“ Daarvoor werken de handelssonderingen samen met Polem, Tunetanken (Denemarken) en MIP. In Nederland beschikken volgens Bert

>> Europese eiwitbron Protiwanze nu leverbaar

„De biomassacentrale is het hart van de fabriek”, aldus Sabine Decaigny.

De eerste vracht Protiwanze is 27 juli verscheept naar Nederland.

van der Pol (Beuker Vochtrijke Diervoerders) al zo'n 450 rundveehouders over een opslagtank voor vloeibare bijproducten, mede door het tankconcept dat een tijdlang werd aangeboden. „Ook in België groeit dat aantal gestaag.” Voor rundveehouders biedt

het gebruik van vloeibare producten nieuwe mogelijkheden bij het samenstellen van het rantsoen. „Het berekende voordeel van gebruik van Protiwanze bedraagt zo'n 20 tot 25 cent per koe per dag”, aldus Van der Pol. Een Belgische rundveehouder, die ook deelneemt aan het omega-3 verrijkte melk project, heeft berekend dat zijn voerkosten 19 cent per koe dalen en de melkproductie met 10 cent verbetert vanwege de betere vet- en eiwitgehalten. „En dat met de melkprijzen van drie maanden geleden”, benadrukt Van der Pol. Op basis van dit voordeel zou een investering in een tank zich in ongeveer anderhalf jaar terugverdienen, rekent hij voor.

Daarnaast is de voederwaarde/marktprijs-verhouding van Protiwanze gunstiger opzichte van andere gangbare eiwitbronnen, zoals soja, aardappelstoomschillen of graan. „De verteerbaarheid van dit tarwegistconcentraat is hoog en ligt voor aminozuren en fosfor bijvoorbeeld op zo'n 80 procent.” Deze cijfers zijn gebaseerd op eerste ervaringen. Momenteel worden in Nederland, België en Duitsland studies gedaan om de cijfers wetenschappelijk te onderbouwen.

Eerste levering

Hoewel de ethanolfabriek al sinds begin dit jaar produceert, is het tarwegistconcentraat al die tijd niet onder de naam Protiwanze op de markt gebracht. „De gehalten waren te wisselend, omdat er voortdurend werd gewerkt aan de instellingen in de fabriek. Nu ze dat hier helemaal in de vingers hebben, is ook het tarwegistconcentraat van een constante kwaliteit en mag het Protiwanze heten. Het wordt nu volgens specificatie geproduceerd”, aldus Van der Pol. „Wij zien Protiwanze niet als een bijproduct”, benadrukt Dahmen, „voor ons is het net als ethanol en gluten een eindproduct en wordt in het proces ook als zodanig behandeld. Dat waarborgt de kwaliteit.”

De eerste vracht Protiwanze is 27 juli verscheept naar Nederland. Daar wordt het tarwegistconcentraat opgeslagen in Kampen, Lochem of Heijen van waaruit het wordt gedistribueerd naar de verschillende afnemers. ■

Op www.demolenaar.nl vindt u meer informatie over Protiwanze.

